

אלה פקודי המשכן

1. שמות רבה (וילנא) פרשת פקודי פרשה נא סימן ז - ז

ו משכן העדות אשר פקד על פי משה, כל מה שהיו עושים עושים ע"פ משה, שנאמר אשר פקד על פי משה, וכל מה שהיה משה עושה על ידי אחרים, שנאמר עבודת הלויים ביד איתמר בן אהרן הכהן, לא עשה אלא משנגמרה מלאכת המשכן, אמר להם בואו ואני עושה לפניכם חשבון, אמר להם משה אלה פקודי המשכן, כך וכך יצא על המשכן עד שהוא יושב ומחשב שכח באלף ושבעה מאות וה' וע' שקל מה שעשה ויום לעמודים, התחיל יושב ומתמיה אמר עכשיו ישראל מוצאין ידיהם לאמר משה נטלן, מה עשה האיר הקדוש ברוך הוא עיניו וראה אותם עושים ויום לעמודים, אותה שעה נתפייסו כל ישראל על מלאכת המשכן מי גרם לו ע"י שישב ופייסן, הוי אלה פקודי המשכן, ולמה עשה עמהם חשבון, הקדוש ברוך הוא יתברך שמו מאמינו שנא' (במדבר יב) לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא, ולמה אמר להם משה בואו ונעסוק במשכן ונחשב לפניכם, אלא ששמע משה ליצני ישראל מדברים מאחריו, שנאמר (שמות לג) והיה כבוא משה האהלה ירד עמוד הענן ועמד פתח האהל ודבר עם משה (שם / שמות לג) והביטו אחרי משה, ומה היו אומרים ר' יוחנן אמר אשרי יולדתו של זה ומה הוא רואה בו כל ימיו הקדוש ברוך הוא מדבר עמו כל ימיו הוא מושלם להקב"ה, זהו והביטו אחרי משה, ר' חמא אמר היו אומרים חמי קדל צבריה דעמרם וחבידו אומר לו אדם ששלט על מלאכת המשכן אין אתה מבקש שיהא עשיר, כששמע משה כך א"ל משה חייכם נגמר המשכן אתן לכם חשבון, אמר להם בואו ונעשה חשבון, הוי ואלה פקודי המשכן.

2. מדרש תנחומא (בובר) פרשת פקודי סימן ו

[ו] ויביאו את המשכן אל משה וגו' (שמות לט לג), זש"ה תאלמנה שפתי שקר הדוברים על צדיק עתק (תהלים לא יט), מדבר במשה, בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא לעשות [משכן], מיד אמר להם קחו מאתכם תרומה לה' (שמות לה ה), והיה משה עסוק במשכן, אמר ר' חנינא ששה חדשים היה עסוק במשכן, ג' חדשים עשו אותו, וג' חדשים קיפלו אותו, אעפ"י כן היו מתלוננים עליו ואומרים הרי נעשה המשכן, לא היה אומר שהוא משרה שכינתו אצלינו, והקב"ה נתכוון שיעמד המשכן בחודש שנתבשר אברהם אבינו ביצחק, לא עשה אלא כיון שהגיע החודש, אמר לו הקדוש ברוך הוא ביום החדש הראשון באחד לחדש [תקים את משכן אהל מועד] (שמות מ ב), באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא תאלמנה שפתי שקר, אותם שהיו מתלוצצים אחר המשכן, התחילו טוענים אותו ובאין כל אחד ואחד במלאכה, שנאמר ויביאו את המשכן אל משה.

3. במדבר רבה (וילנא) פרשת נשא פרשה יב סימן טו

טו ד"א ויהי ביום כלות משה, אי זה יום זה ר"ח ניסן, שנאמר ויהי בחודש הראשון בשנה השנית באחד לחודש הוקם המשכן א"ר זירא מהו ביום מכאן שהקמת הלילה היתה פסולה לעבודת היום כל ז' ימי המלואים היה משה מעמיד את המשכן בכל בוקר ובוקר מושחו ומקריב ומפרקו אותו היום העמידו ומשחו ולא פרקו רבי חייא בר יוסף אמר שני פעמים בכל יום היה משה מעמידו ומפרקו אחת בבוקר ואחת בערב, ר' חנינא הגדול אומר שלשה פעמים בכל יום שנאמר הוקם ויקם להקים אחת לתמיד של שחר ואחת למלואים ואחת לתמיד של ערב, נמצאנו למדין שבכ"ג באדר התחילו ימי המלואים אהרן ובניו ומשכן וכל הכלים לימשח מנין לפירוקין א"ר זירא ביום כלות משה ביום שכלו הקמותיו

4. ויקרא פרשת שמיני פרק ט

(כב) וישא אהרן את ידו ידיו אל העם ויברכם ויג'רד מעשת החטאת והעלה והשקלים: (כג) ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם וירא כבוד ידוד אל כל העם: (כד) ויצא אש מלפני ידוד ותאכל על המזבח את העלה ואת החלבים וירא כל העם וירדו ויפלו על פניהם:

רש"י (כג) ויבא משה ואהרן וגו' - למה נכנסו, מצאתי בפרשת מלואים בברייתא הנוספת על תורת כהנים שלנו למה נכנס משה עם אהרן, ללמדו על מעשה הקטרת. או לא נכנס אלא לדבר אחר, הריני דן ירדל וביאה טעונות ברכה, מה ירדה מעין עבודה, אף ביאה מעין עבודה, הא למדת למה נכנס משה עם אהרן, ללמדו על מעשה הקטרת. דבר אחר כיון שראה אהרן שקרבו כל הקרבנות ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל, היה מצטער ואמר יודע אני שכעס הקדוש ברוך הוא עלי ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל. אמר לו למשה משה אחי כך עשית לי, שנכנסתי ונתביישתי. מיד נכנס משה עמו ובקשו רחמים וירדה שכינה לישראל:

ויצאו ויברכו את העם - אמרו ויהי נועם ה' אלהינו עלינו (תהלים צ יז), יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם. לפי שכל שבעת ימי המלואים, שהעמידו משה למשכן ושמש בו ופרקו בכל יום, לא שרתה בו שכינה, והיו ישראל נכלמים ואומרים למשה משה רבינו, כל הטורח שטרחנו, שתשרה שכינה בימינו ונדע שנתכפר לנו עון העגל. לכך אמר להם זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' (פסוק ו), אהרן אחי כדאי וחשוב ממני שע"י קרבנותיו ועבודתו תשרה שכינה בכם ותדעו שהמקום בחר בו: